

De oogst van moeders akker

Eerste druk september 2019

Copyright © 2019 berust bij auteur

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of open-
baar gemaakt, in enige vorm of op enige andere wijze, hetzij elektro-
nisch, mechanisch, door kopieën, opnamen of op enige andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

E-mailadres auteur: smuld723@planet.nl

Omslagtekening: Thea van Herpt

Foto van de auteur: Jos Droog

Vormgeving: Kabeljauws (www.kabeljauws.nl)

ISBN: 978-90-77747-71-1

NUR: 320 (literair non-fictie)



De oogst van moeders akker

Jan Smulders

Terwijl haar dochters op de plakplek stonden, lag moeder in bed te luisteren totdat de laatste vrijer de deur uitging. Duurde dit te lang dan boog ze zich half uit bed, nam haar schoen bij de neus en sloeg met de hak op de vloer.



Herkomst illustratie Andreas Schotel Museum Esbeek

Melken deed ik graag. Mijn hoofd zacht rustend tegen de koe zocht ik haar spenen op om de uier masserend leeg te trekken. Dat was heerlijk werken bij een opkomende zon, onder een zilverblauwe ochtendlucht, de stilte van de natuur als een arm om je heen.

Inhoud

1	De oorsprong	9
2	Het decor van een jeugd	11
3	Een politiek kruivvat	14
4	Een glimlach	19
5	Ik mag niet...	23
6	De tragiek van vlammen	28
7	Een onwrikbaar godsvertrouwen	33
8	De gevulde kinderhand	36
9	Weggerukt uit het gezin	40
10	Opvoedingscommotie	47
11	De roeping	51
12	In de rijkheid van de natuur	56
13	In Duitse ban	62
14	De vertraagde tienertijd	68
15	Verliefd	73
16	De inwijding	76
17	De verkering	80
18	Nesteldrang	84
19	De zwarte bruidsjurk	90
20	De huwelijksdag	93
21	De eerste huwelijksnacht	98
22	Nomaden in eigen huis	100
23	Boerenbesmetting	103
24	Tweede bedrijf	105
25	Een couveusekindje	110
26	De kleine woonwereld	118
27	Apostel Van den Elsen	121
28	De gemotoriseerde vroedvrouw	124
29	Een prenatale zweefvlucht	127

30	Werkverschaffing	132
31	Nuttige nutsvoorzieningen	136
32	De tweeling	138
33	Mariet	141
34	Gevangen tussen geloof en werk	144
35	Walgelijke wonderolie	146
36	Het blauwe fietsje	149
37	Geconcentreerd zeepwater	152
38	Vrouw achter het stuur	154
39	De anticonceptiepil	158
40	De lol in het leven	161
41	De buitenschoolse opvang	167
42	De grienende meisjes	172
43	Slagerij van Jan Steen	178
44	In de moederrol	181
45	Ziekenhuis in, ziekenhuis uit	182
46	Over de ophaalbrug	195
47	De plaat blijft hangen	197
48	De lachende rug	199
49	Schijt aan het gezag	203
50	De seksuele voorlichting	209
51	Progressieve muziek in de kerk	213
52	Campina-bestuurder	215
53	De ontdekkingsreizigers	219
54	De schakelende schoolverlaters	221
55	<i>No way</i>	223
56	Oma wordt geboren	227
57	Een uitzonderlijke karaktertrek	229
58	Magere Hein	233
59	Boer zoekt vrouw	236
60	Minder wij, meer ik	240
61	Zwetend zwemmen	243

62	De darmkanker	245
63	Het meurende mestprobleem	247
64	Van linksonder naar rechtsboven	249
65	Het maaiveld	251
66	Ingehaald	255
67	De pest-tsunami	259
68	Zwart met een gouden randje	262
69	Goud met een zwart randje	270
70	Zwart met een zwart randje	273
71	In Paradisum	275
72	Ik weet het niet meer	277
73	De onbewoonbaar verklaarde woning	280
74	Even niet opgelet	282
75	De schoonheid van bedrog	285
76	Een retourtje hemel	287
77	Macula degeneratie	291
78	Boef	295
79	De huiverige huisjesjacht	298
80	Het uitgeholde landschap	301
81	Vertrapte geloofservaringen	305
82	De klassieke atleet	307
83	Een eeuw later	310
84	De stamhouder	312
	Dankwoord	314
	Personenregister	315
	Organisaties/groepenregister	318

1 De oorsprong

Liefde op het eerste gezicht bracht moeders ouders - Jan en Nel - voor het leven bij elkaar. Het zal in 1913 geweest zijn, op de ouderlijke boerderij van Nel - Zandoerle 11 in het Brabantse Oerle. Door het gat in de muur tussen stal en keuken (waar een petroleumlamp beide ruimtes kon aanlichten) keken ze elkaar voor het eerst aftastend in de ogen.

Kort daarvoor was Jan Jacobs op de Zandoerlese boerderij achterom gekomen. De jonge snaak was onderweg om een kalf te kopen. Op het erf trof hij Nels stiefvader Willem van Eeten. Die troonde hem mee naar zijn stal. Een roodbont, nuchter kalf bood hij de handelaar aan. Jan taxeerde het beestje, terwijl het achteloos aan zijn vingers sabbelde. Hij bood geld, het kalf stond hem aan. In Willems ogen bood hij te weinig.

Voor het gat in de muur waar stal- en keukengeuren elkaar tegenkwamen, zat een luikje. Nieuwsgierig opende Willems stiefdochter Nel dit krakkemikkige deurtje en stak haar hoofd door het gat. Tocht voerde weeïge stallucht langs haar gezicht. Het knarsende geluid van het deurscharnier trok Jans aandacht. Overdonderd keek hij de glimlachende jonge vrouw in haar ogen. Haar liefdevolle boerenuitstraling charmeerde hem. Hij reageerde slagvaardig naar Willem: "Ik wil je de vraagprijs geven voor het kalf als ik je dochter erbij krijg." Hij reikte Willem zijn open hand aan. Willem gaf er met de zijne een klap op.

De jonge vrouw werd erbij gehaald. Haar verleidelijke, gedraaide houding en blinkende ogen verraadden instemming met de deal. Ondanks de onwennigheid oogden alle partijen tevreden. Ze wisselden liefde, geld en vee uit. De verkikkerde

veehandelaar vertrok met zijn gouden kalf te voet naar Dui-
zel. De volgende zondag keerde hij met hartstocht terug.

In 1917 huwden Jan Jacobs (26) en Nel van de Ven (25).
(Jans ouders en Nels vader waren al overleden.) Beiden kwa-
men voort uit een boerengeslacht. Samen gingen ze boeren
op Nels ouderlijke boerderij - haar geboortehuis - op Zand-
oerle.

De tijd baarde grote gezinnen. Op zaterdag 6 december 1924
lag Nel voor de zesde keer op het met stro gevulde matras
van haar kraambed. Op de dag na het Sinterklaasfeest dre-
ven persweeën haar baby het baarmoederdonker uit. Be-
hoedzaam begeleidden de grote handen van baakster Mina
de baby naar het levenslicht.

Mien Jacobs was geboren.

Nog diezelfde zaterdag doopte de Oerlese pastoor de baby. Er
mocht geen tijd verloren gaan, overtuigd als haar ouders wa-
ren van de heilzame werking van dit sacrament.

Miens voornaam (Wilhelmina) was afgeleid van Willem,
de tweede echtgenoot van *grutje*. In het gezin was Mien num-
mer zes van het latere elftal kinderen. Zij vormde de midden-
stip.